



GEÇİT KUŞAĞI

TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

Eskişehir 1925



BÜLTEN

YIL: 2023 SAYI: 3



Eskişehir 4. Tarım, Hayvancılık ve Tarım Teknolojileri Fuarı 6-10 Eylül 2023 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Enstitümüz tarım fuarı boyunca geliştirdiği çeşitlerin ve ülkemizin ilk ve tek etlik tavuk ırkı Anadolu T' nin tanıtımlarını yapmıştır. Çiftçilerimiz ve tohum üretici kuruluşlar, vatandaşlarımız tarafından tarım fuarındaki standımıza yoğun bir şekilde rağbet gösterilmiştir. Stand ziyaretçilerimize çeşitlerimiz, Anadolu T etlik tavuk ırkı hakkında tarım ile ilgili sordukları sorular hakkında detaylı bir şekilde bilgiler verilmiştir. Standımızı ziyarette bulunan tarım sektörünün tüm paydaşlarına, vatandaşlarımıza gösterdikleri yoğun ilgiden dolayı teşekkür ederiz. Seneye düzenlenecek fuarda görüşme dileğimizle saygılarımızı ve sevgilerimizi sunarız.



Yerli ve Milli Tohum Bilinci

Türk Dil Kurumuna göre tohum bitkilerde döllenme sonunda oluşan, yeni bir bitki oluşmasını yani üremesini sağlayan tane olarak tanımlanmaktadır.

Tohum sahip olduğu genetik yapı ile mucizevi bir yapıdır. Tohumun değeri altın ile kıyaslanamayacak kadar yüksektir. Tohum bir canlıdır ve yeni nesiller meydana getirebilecek kabiliyette muazzam bir yaradılıştır.

Tarımın ilk çağlardan beri gelişerek günümüze gelmesiyle birlikte çiftçiler her zaman verimli, kaliteli, hastalıklara ve zararlılara dayanıklı,

iklim koşullarına dirençli tohumların peşinde olmuşlardır. Bu durum da bitki ıslahı çalışmalarının gelişmesini teşvik etmiştir.

Bitki ıslahında; klasik ıslah çalışmalarının yanı sıra biyoteknolojik yöntemler ile çeşit geliştirme çalışmaları günden güne önem kazanmaktadır.



Klasik ıslahta istenilen özelliklerin aktarımı doğal yöntemler ile aynı tür veya aynı cins içerisinde melezleme ile elde edilmesine karşın biyoteknolojik yöntemler aynı cinsten olmayan canlılar ile istenilen özellikleri sağlayan genlerin aktarımı gerçekleştirilmektedir.

Biyoteknolojik yöntemler ile gen aktarımı sonucunda genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO) meydana çıkarılmıştır. Biyolojik yöntemlerin kullanımının gitgide artmasının sebebi ise ıslah çalışmalarını kısaltması ve istenilen gen aktarımı konusunda hedefe daha sağlam, daha kolay bir şekilde ulaşılmasını mümkün kılmasıdır. Tabii olarak çok yüksek maddi imkân gerektiren biyoteknolojik gen aktarımı çalışmalarının sonucunda ıslahçı kuruluşlar, bitki çeşidinin tohum üretmesini kısıtlayan terminatör gen teknolojisi ile ticari kazanım-

larını garanti altına alarak, çiftçilerin her üretim sezonu için kendilerinden tohum almalarını zorunlu hale getirmektedir. Bu durum da tarımı tekelleştirmeye doğru yönlendirmekte, gıda güvenliğini kabul edilemez bir tehlike altına sokmaktadır.

Bilindiği gibi birçok ülkenin ıslahçı haklarını savunan mevzuatı mevcuttur. Bu kapsamda ülkemizden bir tohum üreticisi yurt dışından bir çeşit getirmek istediği zaman o çeşidi geliştiren kuruluş ile sözleşme yapmakta ve bu sözleşme kapsamında da ıslahçı kuruluşa o çeşit üzerinden ettiği karın belli bir miktarını ödemesi gerekmektedir. Buradan çıkarılacak sonuç da ülkemizin tohum üreten kuruluşları yurt dışından ne kadar fazla sayıda çeşit getirmişlerse milli sermayemiz o oranda yurt dışına aktarılmış olacaktır.



Ülkemizde Tarım ve Orman Bakanlığımızın Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bağlı 49 araştırma enstitüsü ülkemizin tarımsal araştırma, bitki ve hayvan ıslahı konusunda yüz yıla yaklaşan geçmişiyle oldukça yetkin ve etkin bir konumdadır. Günümüze kadar bu enstitüler çiftçimizin verimli, kaliteli, hastalıklı ve stres koşullarına toleranslı, bölgelerin iklimleriyle uyumlu üstün çeşitler geliştirerek ihtiyaçlarına cevap vermiştir ve vermektedir. Bu ölçüde geniş altyapıya sahip enstitülerimizin üstün çeşitlerini tercih etmek milli sermayemizin yurt içinde kalmasını sağlayacaktır.

Ayrıca yurt dışından gelen çeşitlerde adaptasyon sorunun ülkemizde geliştirilmiş yerli ve milli çeşitlerimize göre çok yüksek olduğu sektördeki bu konunun uzmanları tarafından bilinmektedir.

Tarla bitkilerinde klasik ıslahta; bir çeşitin ıslah süreci yaklaşık 10 yıl, tohum tescil süresi 2 yıl, tohum üretimi çalışmalarının da 3 yıl sürdüğü göz önüne alınırsa bir çeşitin geliştirilmesi ve çiftçiye ulaştırılması 15 yıl gibi uzun bir süre almaktadır. Geçen bu uzun yıllar sonucunda bitki çeşidi ile ilgili kapsamlı bir bilgiye sahip olunmaktadır. Bu sayededir ki ülkemizde geliştirilmiş çeşitler adaptasyon konusunda pek sıkıntı yaşamamaktadır.

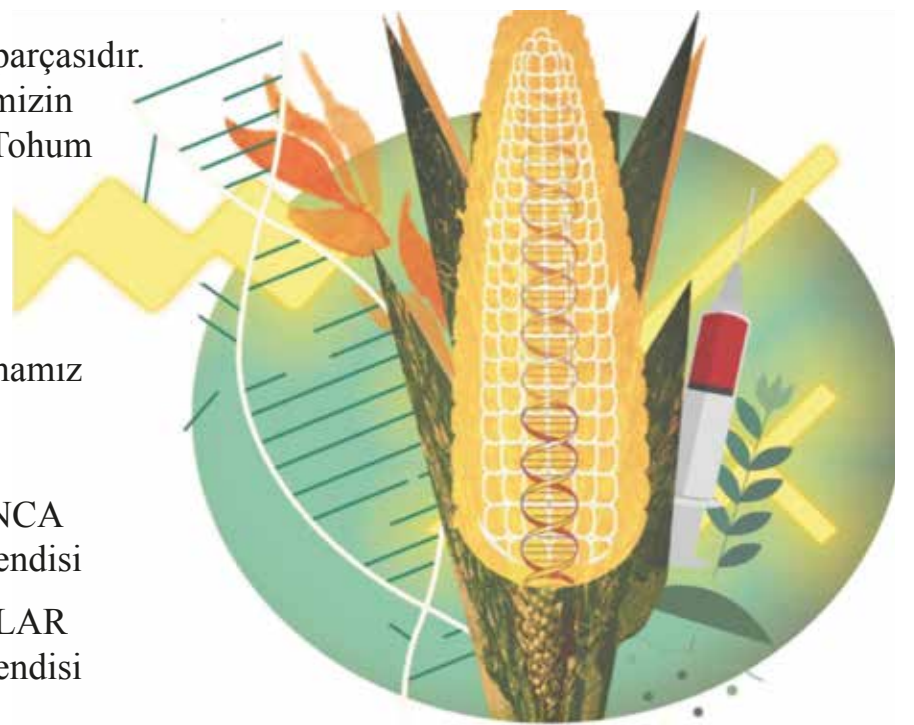
Tarımsal üretimde verimin düşük kalması ülkemizin ve dünyanın gıda güvenliği de tehlikeye atacaktır. Bu bağlamda da yerli ve milli çeşit kullanımına öncelik verilmesi gerektiği görülmektedir. Çiftçilerimizin yerli ve milli çeşitleri tercih etmesi hem kendi kazançlarını güvene alması hem de milli sermayemizin korunması bakımından ve güvenliği açısından çok önem taşımaktadır.



Dünyada ve Türkiye’de hemen hemen her bölgede üretimi yapılan birçok bitki grubunda istenilen özelliklere sahip çeşitlerin klasik ıslah programları ile geliştirilmesi oldukça uzun sürmekte ve yoğun iş gücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Biyoteknolojik yöntemlerin (anter kültürü tekniği, DNA ve protein markörleri esaslı moleküler teknikleri) klasik ıslah programlarına, kombine edilmesi böylece ıslah sürecinin kısaltılması, ıslah yönteminin etkinliğini artırmada de yararlanılması faydalı olacaktır. Enstitümüzde de buğday, nohut, fasulye ve haşhaş gibi bitkilerin geliştirilmesinde biyoteknolojik yöntemler kullanılmaktadır.

Gıda güvenliği; milli güvenliğimizin önemli bir parçasıdır. Harmanı olmayanın dermanı olmaz sözünü ülkemizin gıda güvenliği bakımından idrak etmek gerekir. Tohum tarımsal üretimin temelini oluşturan en önemli unsurlardandır. Ülkemizin mevcuttaki bitki çeşidi ıslahı altyapısının üzerine katarak yerli ve milli tohumculukta ilerlemesi, ülkece yerli ve milli tohumunun öneminin bilincine sahip olmamız hayati derecede önem arz etmektedir.

Yazan: Dr. Zafer Şaban TUNCA
Ziraat Yüksek Mühendisi
Özcan YORGANCILAR
Ziraat Yüksek Mühendisi





Müfitbey

EKMEKLİK BUĞDAY / KURU ÇEŞİT

Tescil Yılı: 2006 / Islah Metodu: Melezleme

Morfolojik Özellikleri

Başak tipi kılçıklı
Başak rengi beyaz
Dane görünümü beyaz sert
Bitki boyu 110-115cm

Tarımsal Özellikleri

Orta geççidir.
Kışalık tabiatlıdır
Yatmaya dayanıklıdır
Kardeşlenme kapasitesi iyidir
Verim düzeyi kuru şartlarda 300/da,
iyi çevrelerde ve destek sulamada 650 kg/da'a ulaşır
Takviye sulama ve gübrelemeye iyi tepki verir

Kalite Özellikleri

1000 dane ağırlığı 38-42 g
Hektolitre ağırlığı 74-82 kg
Protein %11-13
Sertlik 83 HI (SKCS)
Gluten miktarı %38
Ekmeklik kalitesi iyi bir çeşittir

Hastalık ve Zararlıları

Doğal epidemi koşullarında bölgenin önemli hastalıklarından sarı pas, sürme ve toprak kaynaklı buğday mozaik virüsüne dayanıklı, kara pasa orta hassastır

Önerildiği Alanlar

Orta Anadolu ve Geçit Bölgeleri'nde kıraç yarı taban ve taban alanlara, yüksek rakımlı yerlere önerilir



TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

GEÇİT KUŞAĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
Eğilim 1925

15 EKİM

DÜNYA
KADIN
ÇİFTÇİLER
GÜNÜ
Kutlu Olsun





Nacibey

EKMEKLİK BUĞDAY / KURU ÇEŞİT

Tescil Yılı: 2008 / Islah Metodu: Melezleme

Morfolojik Özellikleri

Başak tipi kılçıklıdır
Başak rengi beyaz
Dane görünümü kırmızı, yarı serttir
Bitki boyu 100-110 cm'dir

Tarımsal Özellikleri

Orta erkencidir
Kışa dayanımı iyidir
Yatmaya dayanıklıdır
Kardeşlenme kapasitesi yüksektir
Verim düzeyi kuru şartlarda 350 kg/da
Taban araziler veya destek sulamada
750 kg/da verime ulaşır
Takviye sulama ve gübrelemeye iyi tepki verir

Kalite Özellikleri

1000 dane ağırlığı 36-38 g
Hektolitre ağırlığı 77-79 kg
Protein oranı %10-13
Sertlik 54 HI (SKCS)
Gluten miktarı %32
Ekmeklik kalitesi orta iyidir

Hastalık ve Zararlıları

Doğal epidemi koşullarında Bölgenin önemli hastalıklarından sarı pas ve sürme ve راستیға dayanıklıdır

Önerildiği Alanlar

Orta Anadolu ve Geçit Bölgeleri'nde kır bayır alanlar hariç kuru, yarı taban-taban alanlar ile pancar yerleri ve destek sulama imkanı bulunan yerlere önerilir



TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

GEÇİT KUŞAĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
Eskişehir 1925

**“BÜYÜTELİM, BESLEYELİM;
HEP BİRLİKTE SÜRDÜRELİM”**

16 Ekim
Dünya Gıda Günü
Kutlu Olsun!





Aksungur

EKMEKLİK BUĞDAY / KURU ÇEŞİT

Tescil Yılı: 2020 / Islah Metodu: Melezleme

Morfolojik Özellikler

Başak tipi kılçıklı
Başak rengi beyazdır
Dane görünümü beyaz serttir
Bitki boyu 100-105 cm'dir

Tarımsal Özellikler

Orta erkencidir
Kışlık tabiatlıdır
Kurağa toleranslıdır
Kardeşlenme kapasitesi iyidir
Kuru şartlarda istikrarlı verim verir
Verim düzeyi kuru şartlarda 350-400 kg/da civarındadır

Kalite Özellikleri

1000 dane ağırlığı 38-40 g
Hektolitre ağırlığı 78-82 kg
Protein %14-15
Sertlik 76 HI (SKCS)
Gluten miktarı %38
Ekmeklik kalitesi yüksektir

Hastalık Zararları

Sarı pasa ve TKBM virüsüne dayanıklı

Önerildiği Alanlar

Orta Anadolu ve Geçit bölgelerinde kıraç,
yarı taban ve taban arazilere önerilir